

KOKOOMUSNUORTEN YMPÄRISTÖ- JA ILMASTOPOLIITTINEN OHJELMA 2021-2022

Vapauden ja vastuun tasapainon on oltava ympäristöpolitiikan keskiössä. Vaikka fossiiliset polttoaineet ja uusiutumattomat luonnonvarat ovat viimeisten vuosisatojen aikana luoneet maailmaan nopeaa kasvua, kustannukset ympäristölle ovat olleet valtavat. Tähän kehityskulkuun on saatava muutos.

Me uskomme, että samoin kuin jälkipolville ei tule jättää velkaista ja kestämatöntä taloutta, ei heille tule myöskään jättää elinkelvotonta ympäristöä. Se rajoittaisi tulevien sukupolvien vapautta enemmän kuin mikään muu.

Ilmaston lämpeneminen on ihmiskunnan suurin uhka. Sen torjuminen on yksi aikamme suurimpia haasteita. Jotta voimme välttää ilmakehän hiilidioksidin nousun tasolle, joka käynnistää peruuttamattomia ilmastomuutosta kiihdyttäviä tapahtumaketjuja ja dramaattisia vaikutuksia luonnon kiertokulkuun ja yhteiskuntaan, on tehtävä välittömiä ja merkittäviä toimenpiteitä päästötavoitteiden saavuttamiseksi.

Ilmastokriisin ratkaisemiseksi tarvitaan niin nopeaa siirtymistä hiilivapaisiin energiamuotoihin, kansainvälistä yhteistyötä, hiilinielujen ylläpitoa, kuin perustavanlaatuista verouudistusta markkinoiden uudelleenohjaamiseksi kohti puhdasta ja ekologisesti kestävästä taloutta.

Suomen on oltava ympäristöllisesti kestävä markkinatalouden mallimaa. Kaikessa päätöksenteossa on otettava huomioon vaikutukset ilmastoon, lähiluontoon, vesistöihin ja muuhun ympäristöön. Ympäristön tilaan voidaan vaikuttaa esimerkiksi energiaratkaisuilla, luonnonvarojen kestäväällä käytöllä sekä maankäytön, rakentamisen, asumisen ja liikenteen suunnittelulla.

Tulevan talouskasvun tulee olla mahdollisimman resurssitehokasta ja vähäpäästöistä. Kertakäyttökulttuurista on siirryttävä raaka-aineiden uudelleenkäyttöön, aineettomiin palveluihin ja hiilineutraaliin jakamis- ja kiertotalouteen. Samalla kaikille negatiivisille ulkoisvaikutuksille, kuten ilmastopäästöille ja luontoon päätyvälle jätteelle, on asetettava oikea hinta.

Ekologinen kestävyys on yksi Kokoomusnuorten kantavista arvoista. Haluamme varmistaa, että maapallo on kaikille tuleville sukupolville parempi paikka elää. Siksi vastuullinen politiikka merkitsee myös sitä, että luontoa, elinympäristöä ja hyvän elämän edellytyksiä suojellaan ympäri maailman.

Ilmasto- ja energiapolitiikka

Ilmasto- ja energiapolitiikan päätavoite on oltava ihmiskunnan tulevaisuutta uhkaavan ilmaston lämpenemisen hillitseminen kaikilla tieteellisen tiedon tukemilla ratkaisuilla. Pelkästään uusiutuville energiamuodoilla ei ole mahdollista tuottaa kasvavan maailman tarvitsemää energiaa tarpeeksi nopeasti, jotta ilmaston lämpenemistä voidaan ajoissa hillitä, ja samalla nostaa jatkuvasti ihmisiä ja valtioita pois köyhyydestä.

Esitetyt mallit kokonaan uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvasta energiantuotannosta perustuvat tällä hetkellä niin mittavaan bioenergian käytön kasvattamiseen, että vaikutukset ruoantuotantoon, ilmastoon ja ympäristön monimuotoisuuteen ovat kestämatönta.

Tarvitsemme niin hiilineutraaleja kuin uusiutuvia energiamuotoja, teollisuuden ja liikenteen päästövähennyksiä, energiatehokkuutta ja hiilen sidonnan lisäämistä. Jokainen askel tämän tavoitteen saavuttamiseksi on tarpeellinen. Kokoomusnuoret kannattaa tieteeseen perustuvaa ilmastopolitiikkaa.

Näistä syistä Kokoomusnuoret pitää ydinenergiaa välttämättömänä ja kriittisimpänä osana ilmastopäästötöntä energiapalettia. Sen osuutta on kasvatettava entisestään, jotta ilmastotavoitteet saavutetaan. Kasvihuonepäästöistä vapaa ydinvoima on yksi maailman tehokkaimmista, turvallisimmista ja vähäpäästöisimmistä energiamuodoista, ja sitä on kehitettävä entisestään.

Energiantuotannon hiilidioksidipäästöjen voimakas vähentäminen on välttämätöntä, jotta esimerkiksi sähköistyvän liikenteen ja lämmöntuotannon vaatimuksiin ja maailman kasvavaan energiantarpeeseen

voidaan vastata ilmastollisesti kestäväällä tavalla. Samoin energiantuotannon aiheuttama muu rasitus ympäristölle tulee minimoida.

Kokoomusnuoret uskoo markkinatalouden voimaan. Ympäristö- ja ilmastohaitoille on asetettava oikea hinta ilmastokatastrofin estämiseksi ja päästötavoitteiden saavuttamiseksi. Hintasignaali on normeja ja rajoituksia tehokkaampi tapa ohjata kulutusta taloudellisesti ja ilmastollisesti kestävämpään suuntaan.

Euroopan unionin päästökauppajärjestelmä on alkanut osoittautua viime vuosien aikana väitettyä tehokkaammaksi, ja on kyennyt tehokkaasti määrittelemään ilmastohaitoille markkinamekanismin mukaisen hinnan. Päästökauppajärjestelmää on siksi edelleen laajennettava ja päästöoikeuksien määrän on vähennyttävä riittävässä tahdissa, jotta EU:n asettamat hiilineutraaliustavoitteet voidaan saavuttaa.

Olemassa oleviin ongelmakohtiin on myös puututtava. Laskusuhdanteet eivät saa madaltaa hiilen hintaa liiaksi ja siten mahdollistaa elvytystä fossiilisten polttoaineiden käyttöä lisäämällä. Päästöoikeuksien yli- ja alitarjontaa tasaavien markkinavakausmekanismin tehostaminen ja yleinen oikeuksien minimihinta ovat oleellisia toimenpiteitä.

Kansalliset edelläkävijätoimet, kuten kivihiilikielto, voivat myös jättää markkinoille ylimääräisiä päästöoikeuksia, mikä voisi siirtää toteutumattomia kasvihuonepäästöjä muualle Eurooppaan. Näitä ylijäämiä tulee siksi aktiivisesti mitätöidä.

Euroopan unioni on maailman suurin talousalue, ja se voi siksi vaikuttaa maailmanlaajuiseen ilmastonmuutoksen torjuntaan taloudellista vaikutusvaltaansa käyttämällä. Tällä hetkellä taloudet, jossa ilmastopäästöjä ei ole hinnoiteltu, saavat kuitenkin suhteetonta kilpailuetua ilmastovastuullisiin maihin verrattuna. Siksi EU:n tulee ottaa käyttöön hiilitullit niistä maista tulevalle tuonnille, joissa ilmastovaikutuksia ei vielä hinnoitella. EU:n omaa vientiä näihin maihin tuetaan puolestaan maksettuja päästömaksuja käänteisellä hiilitullilla hyvittämällä.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Suomi sitoutuu tekemään oman osansa ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Suomi on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.*
- *EU:n päästövähennystavoite nostetaan 1,5 asteen tavoitteen mukaiselle polulle, eli 60 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. EU on hiilineutraali vuoteen 2040 mennessä.*
- *Laajennetaan EU:n päästökauppa koskemaan liikennettä. myös Euroopan talousalueen rajat ylittävää lento- ja laivaliikennettä.*
- *Selvitetään päästökaupan laajentaminen alle 20 MW:n tuotantolaitoksiin ja kaasun ja öljyn kotitalous- ja muuhun vastaavaan polttoon.*
- *Sisällytetään hiilinelut EU:n päästökauppaan.*
- *Suomi jättää huutokauppaamatta kansallisten toimenpiteiden seurauksena yli jääneitä päästöoikeuksia sähköntuotannossa (esim. kivihiilikielto).*
- *Päästökaupan markkinavakausvarannon (MSR) sääntöjä muutetaan niin, että varanto poistaa ylijäämää myös jatkossa, aina kun päästöoikeuksista on merkittävää ylitarjontaa.*
- *Otetaan käyttöön päästöoikeuksien EU-laajuinen minimihinta. Huutokaupattavien oikeuksien minimihinta tarkoittaa, että huutokaupattavat oikeudet jäävät kauppaamatta, mikäli kaupan hinta jää alle sovitun minimihinnan.*
- *EU:n päästökaupan kanssa päällekkäisiä haittaveroja ei tavoitella.*
- *Luovutaan raskaan teollisuuden päästökauppatuesta ja edistetään samanlaisten tukien lakkauttamista kilpailijamaissa päästökaupan tavoitteiden vastaisina.*
- *EU:n kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi otetaan käyttöön EU:n laajuiset hiilitullit niistä maista tulevalle tuonnille, joissa ilmastovaikutuksia ei vielä hinnoitella. Näihin maihin suuntaavalle viennille palautetaan puolestaan vastaavan suuruinen hyvitys. Tullimaksu ja hyvitys voidaan toteuttaa päästöoikeuksina tai saman hintaisena rahasummana.*

- Yhdenmukaistetaan energiaverotusta, luovutaan asteittain alennetuista energiaverokannoista ja vähennetään valtion jakamia energiatukia merkittävästi. Hiilivapaan energiantuotannon vero- ja tukijärjestelmän on oltava teknologianeutraali.
- Alennetaan sähköveroa.
- EU:n jäsenmaiden sähkönjakeluun liittyvää infrastruktuuria tulee kehittää samalle tasolle, energiaunionin kehittämisen mahdollistamiseksi. Energian tulisi kulkea vapaasti eri EU-maiden välillä ilman teknisiä tai sääntelyyn liittyviä ongelmia.
- Edistetään vetytaloutta ja hiilidioksidin talteenoton ja synteettisten hiilivetyjen tutkimusta yhtenä potentiaalisena ilmastomuutoksen torjumisen keinona.
- Edistetään sähkön ja lämmön kysyntäjoustop hyödyntämistä uudis- ja korjausrakentamisessa.
- Päästöttömän energian pientuotantoon kannustetaan. Sähköverovelvollisuuden teho- ja tuotantorajat eivät saa aiheuttaa negatiivisia kannustimia tuotannon rajoittamiseen. Lisäksi hukkalämmön tuottajien tulee voida mahdollisimman laajasti tarjota tuotantoaan kaukolämpöverkkoon.
- Sähkön pientuottajan tulee voida ostaa omaan käyttöön sähköverkosta verottomasti yhtä paljon sähköä, kuin tuottaja on sinne myynyt, sillä ehdolla, että myyty sähkö on hiilivapaata.
- Markkinaehtoisen aurinkoenergian esteitä puretaan.
- EU:n tutkimusrahoitusta fuusioenergian kehittämiseksi kasvatetaan.
- Ydinvoimaluvat siirretään valtioneuvoston päätöksiksi. Uusien ydinvoimalaitosten rakentamista jatketaan Suomessa ja muualla Euroopassa ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.
- Puretaan lainsäädännölliset esteet neljännen sukupolven ydinreaktorien kehittämiseksi ja rakentamiseksi Suomessa. Aloitetaan pohjatyö pienreaktorien, ydinjätettä uudelleenkäyttävien hyötöreaktorien ja merkittävästi vielä nykyisiä turvallisempien sulasuolareaktorien rakentamiseksi.
- Ydinkaukolämmön mahdollisuuksia suurten kaupunkien hiilivapaassa lämmityksessä tutkitaan. Tutkitaan mahdollisuuksia kaupunkien lämmitykseen sarjatuotettavilla pienydinreaktoreilla.
- Bioenergian raaka-aineet tuotetaan ensisijaisesti maatalouden ja metsäteollisuuden sivuvirroista ja bio- ja energijätteistä. Bioenergiaa käytetään pääasiassa siirtymävaiheen energiantuotantomuotona.
- Suurempien kaupunkien kaukolämpöverkot avataan aidolle kilpailulle. Maalämmön (myös teollisen mittakaavan) ja lämmön talteenoton hyödyntämistä sekä matalalämpöverkkoihin siirtymistä.
- Lisätään sähkön siirtoyhteyksiä naapurimaihin, jolloin pystytään paremmin hyödyntämään yhteistä pohjoismaista sähkömarkkinaa.
- Kielletään turpeen merkittävän energiakäytön vuoteen 2032 mennessä. Tavoitetta tukee kiristytvä päästökauppa ja turpeen veroedun asteittainen alasajo.
- Kohdistetaan EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta varoja turvealueiden vähäpäästöisiä ratkaisuja ja työllisyyttä edistäviin toimiin

Maatalouspolitiikka

Maatalouspolitiikan on perustuttava tuloksellisuuteen, maatalouden modernisointiin ja uudistamiseen sekä huoltovarmuuden ja ruoan saannin turvaamiseen - ei tehottoman tuotannon keinotekoiseen ylläpitämiseen.

Maatalouden uudistaminen ja maataloustukien uudelleenohjaaminen ja karsiminen toteutetaan rakentavassa yhteistyössä maataloustuottajien kanssa, sillä loputon tukiriippuvuus ei ole tuottajankaan etu. Lopullisena tavoitteena on saada maatalous riippumattomaksi julkisesta tukijärjestelmästä sosiaalisesti kestäväällä tavalla.

Sen sijaan uudistukset toteutetaan asteittaisesti siten, että rakennemuutoksen aiheuttamat toimeentulo-ongelmat ja inhimillinen kärsimys voidaan mahdollisimman hyvin välttää. Lopullisena tavoitteena on saavuttaa tilanne, jossa maatalous ei enää ole riippuvainen julkisen sektorin tuista. Tämä on myös tuottajan etu.

Kasviperäisissä tuotteissa luonnonmukaisuus ei kuitenkaan ole toivottavaa samoin kuin eläintaloudessa, sillä ruokakriisistä, ilmastonmuutoksesta ja viljelytilan puutteesta kärsivässä maailmassa luomu on yksikertaisesti liian tehoton, epävarma ja kallis tuotantomuoto. Koetun luonnonläheisyyden sijaan tarvitsemme geenimuuntelun kaltaisia tieteen edistysaskelia maailman ruoantuotannon turvaamiseksi ja nälänhätien ratkaisemiseksi.

Tuotantoeläintalous on myös ilmastokysymys, sillä huomattava osa maailman kasvihuonekaasupäästöistä syntyy lihan ja maidon tuotannosta - ja lämpenevä ilmasto puolestaan lisää maataloutta haittaavia sään ääri-ilmiöitä, kuten kuivuutta. Bioenergian, kiertotalouden ja hiilenviljelyn kehittyessä maataloudella on kuitenkin myös ilmastonmuutoksen torjunnassa merkittävä potentiaali. Kokoomusnuorten Suomi voikin olla eettisen ja ekologisesti kestävä maatalouden edelläkävijä.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Maatalouden riippuvuutta maataloustuista vähennetään merkittävästi. Lopullisena tavoitteena on saada maatalous riippumattomaksi julkisesta tukijärjestelmästä.*
- *Kannustetaan tilusjärjestelyihin ja maatalouden tuottavuuden kasvuun. Tämä edesauttaa sitä, että maatalous saadaan riippumattomaksi julkisesta tukijärjestelmästä.*
- *Ruoan tuontitulleista luovutaan asteittain koko Euroopan unionin alueella. EU-alueelle tuotavien maataloustuotteiden laatuvaatimukset pidetään eurooppalaisella tasolla.*
- *Maataloustukien jakoperusteita kehitetään tuotannon markkinaehtoisuutta lisääviksi.*
- *Maatalouden byrokratiaa vähennetään.*
- *Maatalouden digitalisaatiota ja robotisaatiota edistetään tukimuotojen kehittämällä ja tutkimusrahoituksella.*
- *Tuottajien mahdollisuutta pyytää tuotteistaan kannattava hinta parannetaan muun muassa suoramyynnin sääntelyä uudistamalla.*
- *Kerros- ja kaupunkiviljelyä edistetään markkinaehtoisin menetelmin ja sääntelyä purkamalla.*
- *Kiristetään maataloustuotannon vesiensuojelukriteereitä.*
- *Ohjataan viljelijöitä ravinteiden tehokkaaseen kiertoon vesistöjen tilan parantamiseksi.*
- *Uusien parsinavettojen rakentaminen kielletään ja parsinavetat kielletään 20 vuoden siirtymävaiheen jälkeen.*
- *GMO tunnustetaan yhdeksi ratkaisuksi maailman ruoantuotannon lisäämiseen. GMO-tuotteiden tutkimusta jatketaan. GMO-kasvien luonnolliseen leviämiseen liittyvien patenttiongelmien ratkaistaan.*
- *Edistetään EU-tasolla geenimuunneltujen kasvien arviointia ja hyväksyntää kasvin ominaisuuksien, ei muuntelumenetelmän mukaan. Sallitaan CRISPR/Cas9- eli geenileikkurimenetelmän käyttö ruokakasvien muuntelussa.*
- *Turkistarhauksen tulee olla sallittua vain tiloissa, joissa turkiseläimillä on mahdollisuus lajityypilliseen käyttäytymiseen. Lisäksi valvonnan resursseja lisätään.*
- *Ruoantuotannon riittävä omavaraisuus kriisitilanteiden varalta turvataan.*

Luonnonvarapolitiikka

Luonnonvarapolitiikan tavoitteena on oltava ympäristöllisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä luonnonvarojen hyödyntäminen. Kestävä luonnonvarapolitiikka pyrkii turvaamaan luonnon monimuotoisuuden ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen.

Metsäpolitiikalla tulee varmistaa Suomen suuren metsävarallisuuden monipuolinen hyödyntäminen ja yksityisen metsänomistuksen houkuttelevuus sijoituskohteena. Tulevalla lainsäädännöllä ja veropäätöksillä tulee varmistaa metsäteollisuuden puun- ja kuidunsaanti sekä kestävä, aktiivinen ja pitkäjänteinen metsänhoito.

Metsiä ei tule kaataa energiantuotannon tarpeisiin, vaan suomalaisen metsätalouden perustana on oltava puun hyödyntäminen mahdollisimman monipuolisella, kestävällä ja innovatiivisella tavalla. Metsätalous ei saa kuormittaa kohtuuttomasti luontoa tai vaarantaa luonnon monimuotoisuutta eli biodiversiteettiä. Tämä pätee myös kaikkien muidenkin luonnonvarojen kohdalla.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Metsävarantoja tulee hoitaa niin, että metsien mahdollisimman suuri hiilidioksidin talteenottokyky (ts. hiilinielu) säilyy.*
- *Metsäteollisuuden jalostusarvoa pyritään nostamaan metsäalan perustutkimukseen ja tki-toimintaan panostamalla.*
- *Käynnistetään uusi vanhojen metsien suojeluohjelma sekä laajennetaan METSO-ohjelmaa biodiversiteetin turvaamiseksi.*
- *Kaivoslaki uudistetaan ottamaan paremmin huomioon maanomistajan omistusoikeuden ja luonnonsuojelun. Suomessa harjoitettavasta kaivostoiminnasta perittäviä rojalTIMaksuja korotetaan yleiseurooppalaiselle tasolle.*
- *Kaivosteollisuuden valvontaviranomaisen resursseja lisätään, jotta kaivostoiminnan ympäristöhaittoihin reagoidaan voidaan reagoida nykytilaa nopeammin.*
- *Kalatuet keskitetään luonnollisten kalakantojen elvyttämiseen ja elinympäristöjen parantamiseen. Edistetään villikalataloutta ympäristöystävällisenä ruoantuotantomuotona.*
- *Euroopan unionin yhteisissä kalastuskiintiössä Itämerellä pyritään luonnollisten kalakantojen palauttamiseen ja ylikalastuksen välttämiseen.*
- *Rajoitetaan kalastusta kalalajikohtaisesti kansainvälisesti kalakantojen romahtamisen estämiseksi.*
- *Suurpetokantojen hoitosuunnitelmat päivitetään ja hoitosuunnitelmassa esitettyjen kantojen määriä ylläpidetään aktiivisesti.*

Ympäristö- ja luonnonsuojelupolitiikka

Ihmisen toiminta on viime vuosisatojen aikana aiheuttanut ympäristölle kestämatöntä räsitusä. Käynnissä oleva joukkosukupuuuuoäälto on maapallon historian nopeimpia, ja täysin oman lajimme aiheuttama.

Ilmastonmuuokseen ja merten saastumiseen liittyvien tapahtumaketjujen, kuten vesien happamouitumisen ja vaarallisen happikadon lisäksi meitä uhkaavat luonnon monimuotoisuuden eli biodiversiteetin köyhtymisen seuraukset kuten ravintoketjujen romahtaminen. Mikäli haluamme säilyttää maailman elinkelpoisena, nämä kehityskulut on katkaistava.

Ympäristöllinen kestävyys ja taloudellinen kasvu eivät sulje toisiaan pois. Kasvavan tieto- ja palvelutalouden ei tarvitse kuormittaa ympäristöä, ja alku- ja jalostustuotannon haittavaikutukset on minimoitavissa toimivan kiertotalouden avulla. Suuri merkitys on myös kestäväällä teknologialla, jota ei ole kaikkialla maailmassa saatavilla.

Ympäristörasituksen pienentäminen vaatii korkeamman teknologian laajempaa pääsyä kehittyville markkinoille, mikä puolestaan vaatii talouskasvua. Talouskasvua rajoittamalla emme voi taata yli seitsemälle miljardille ihmiselle ihmisarvoista elämää.

Syntyvän kasvun on kuitenkin oltava ympäristöllisesti kestävää tai ylitämme maapallon kantokyvyn moninkertaisesti. Luonnonvarojen kulutus on minimoitava mahdollisimman laajalla kiertotaloudella. Kaikkia maamme raaka-ainevaroja on käytettävä ympäristöllisesti kestäväällä tavalla ja käytetyt raaka-aineet on pyrittävä hyödyntämään uudelleen aina, kun se on mahdollista.

Ihmisiä tulee kannustaa kierrätykseen ja ohjata markkinaehtoisesti mahdollisimman ympäristöystävällisiin valintoihin. Avainasemassa tässä ovat haittaverot, jotka tulee kohdistaa erityisesti kertakäyttöisiin tuotteisiin.

Kokoomusnuoret esittää, että:

- *Edistetään kiertotalouden toteutumista ja kansalaisten tietoisuutta kiertotaloudesta esimerkiksi ministeriöiden toteuttamien hankkeiden avulla. Tehdään Suomesta kiertotalouden mallimaa.*
- *Minimoidaan ruokahävikkiä hävikkiruoan hyödyntämisen esteitä poistamalla.*
- *Taataan kattava monipuolisten kierrätyspisteiden verkko.*
- *Tavoitellaan muovin kierrätysasteen nostamista mahdollisimman lähelle sataa prosenttia, ja edistetään tavoitetta myös EU-alueella.*
- *Ohjataan tki-rahoitusta kemiallisen kierrätyksen kehittämiseen.*
- *Tarpeettomien mikromuovien käyttö pyritään kieltämään ja niiden pääsy vesistöihin estämään tehokkaalla kaupunkialueiden hulevesikäsittelyllä veden puhtauden turvaamiseksi.*
- *Itämeren suojelua tehostetaan rantavaltioiden ja Euroopan unionin kanssa. Itämeren puhtautta ja herkkää vesistöä tukevia ympäristöinnovaatioita tuetaan.*
- *Vesistöjen rehevöitymisen estämiseen keskitytään ehkäisemällä maatalouden lannoitepäästöjen kulkeutumista vesistöihin, mukaan lukien Itämereen.*
- *Vesivoimalat velvoitetaan tekemään veloitteiden mukaiset kalatiet vuoteen 2025 mennessä suuren uhkasakon nojalla.*
- *Vesivoimalaitosten kalaveloitteita kiristetään siten, että jokaisella vesivoimalalla on luonnon monimuotoisuuden turvaava ja vaelluskalakannat palauttava kalatievelvoite.*
- *Vaelluskalakantojen elvyttämiseksi käytöstä poistuneita patoja ja vähän energiaa tuottavia voimalaitoksia puretaan.*
- *Suojellaan uhanalaisia luontotyyppejä ympäri Suomen. Turvataan valtion rahoitus uusien suojelualueiden perustamiseksi.*
- *Painotetaan tulevaisuudessa suurempien luonnonsuojelualueiden perustamista ja pienten suojelualueiden yhdistämistä ja kytkemistä toisiinsa. Tavoitteena on suojellun pinta-alan jatkuva tasainen kasvu.*
- *Huolehditaan vesiekosysteemien suojelusta laajentamalla suojelualueita kattamaan myös ympäröivät vesistöt esimerkiksi Suomenlahdella.*
- *Luonnontilaisia soita tulee mahdollisimman laajasti säilyttää hiilivarastoina ja -nieluinä ilmaston, valuma-alueen, luonnon ja virkistyskäytön suojelemiseksi.*